

1894. évi XXXI. törvénycikk

a házassági jogról¹

I. FEJEZET

Eljegyzés

1. § Az eljegyzésből nem származik kereseti jog a házasság megkötésére.

2. § Bármely teljesítés kikötése arra az esetre, ha a jegyesek a házasságot meg nem kötnék, semmis.

3. § Az a jegyes, a ki az eljegyzéstől alapos ok nélkül visszalépett vagy a másik jegyesnek a visszalépésre alapos okot szolgáltatott, a másik jegyesnek és rokonainak a kötendő házasság céljából tett kiadások erejéig kártérítéssel tartozik; és köteles azt, a mit neki a másik jegyes vagy annak rokona a kötendő házasság okából ajándékozott vagy az eljegyzés jeléül adott, természetben visszaadni, vagy ha ennek helye nem lehet, értékét gazdagodása erejéig megtéríteni; a másik jegyes vagy annak rokona által a kötendő házasság okából részére tett ajándékozási ígéret pedig hatályát veszti.

Az eljegyzéskor cselekvőképességében korlátolt jegyes kártérítéssel csak akkor tartozik, ha az eljegyzésbe törvényes képviselője beleegyezett.

4. § A kártérítési és visszakövetelési jog engedmény, végrehajtás és öröklés tárgyát csak akkor képezi, ha a jogosult a keresetet megindította.

5. § A 3. §-on alapuló keresetek az eljegyzéstől való visszalépés napjától számított egy év alatt elévülnek.

II. FEJEZET

Házassági akadályok

6. § Cselekvőképtelen személy (127. §) nem köthet házasságot.

7. § Fejletlen korú nem köthet házasságot.

Férfi tizenhatalmadik, nő tizenhatodik évének betöltésével éri el fejlett korát.

Az igazságügyminister felmentést adhat.

8. § Kiskorú nem köthet házasságot törvényes képviselőjének beleegyezése nélkül.

Husz éven aluli kiskorú házasságához, ha törvényes képviselője nem a jogosult szülő, szükséges még ennek beleegyezése; szülő nem létében pedig a gyámhatóság jóváhagyása. Nem szükséges e jóváhagyás, ha a törvényes képviselő a kiskorúnak nagyatyja.

Ha a törvényes képviselő vagy a szülő a beleegyezést nem adja meg, ezt a gyámhatóság beleegyezése pótolja.

9. § Beleegyezésre jogosult szülő az atya, ha atya nincs vagy a gyermek törvénytelen, az anya.

Ha a szülők ágytól és asztaltól el vannak választva, vagy házasságuk felbontatott, a gondviselés alatt álló gyermekekre nézve az anya, és ha ezt nem létezőnek kell tekinteni, az atya jogosult a beleegyezésre.

¹ Szentesítve: 1894. XII. 9. Kihirdetve: 1894. XII. 18.

Testi vagy elmebeli fogyatkozás avagy távollét által tartósan gátolt, vagy az atyai hatalomtól avagy a gyámságtól megfosztott szülőt, kivéve ha a megfosztás vagyonekezelés okából történt, nem létezőnek kell tekinteni.

Azt, hogy a szülő gátolva van, a gyámhatóság állapítja meg.

Míg az örökbefogadás felbontva nincs, az örökbefogadott gyermekre nézve a vérszerinti szülő beleegyezésre nem jogosult.

10. § A gyámhatóság a kiskorú meghallgatása nélkül nem határoz és kizárólag annak érdekét tartja szem előtt.

11. § Nem köthetnek egymással házasságot:

a) vérrokonok egyenes ágon;

b) testvérek;

c) testvér testvérének vérszerinti leszármazójával;

d) az egyik házastárs a másik házastársnak egyenes ágbeli vérrokonával, a házasság megszűnése vagy érvénytelenné nyilvánítása után sem.

Nem tesz különbséget sem a származás törvényes vagy törvénytelen volta, sem az, hogy a testvéreknek mindkét szülője vagy csak az egyik közös.

A c) pont esetében a király az igazságügyminister előterjesztésére felmentést adhat.

12. § Nem köthet új házasságot az, kinek korábbi házassága meg nem szűnt vagy érvénytelenné nyilvánítva nincs.

Ha a korábbi házasság semmis, a 21. §, holttanývánítás esetében pedig a 73. és 74. §-ok rendelkezése irányadó.

13. § Nem köthetnek egymással házasságot azok, a kik közül egyik, a másikkal egyetértve, saját házastársának vagy a másik házastársának élete ellen tört.

14. § Tilos házasságot kötni annak, a ki ellen elmebetegség vagy jelekkel megértést is gátló siketnémaság okából indított gondnokság alá helyezési eljárás van folyamatban, ha

a) részére a gyámhatóság ideiglenes gondnokot rendelt; vagy

b) ellene a zárlat elrendeltetett; vagy

c) a gondnokság alá helyezés még nem jogerős ítélettel ki van mondva.

15. § Tilos házasságot kötni a gondnok beleegyezése nélkül annak, a ki mint gyengeelméjű vagy magát jelekkel megértetni tudó siketnéma gondnokság alatt áll.

A 8. § utolsó bekezdése és a 10. § megfelelően alkalmazandók.

16. § Tilos házasságot kötni a szülő beleegyezése nélkül annak a kiskorúnak, a ki huszadik évét meghaladta, akkor is, ha törvényes képviselője beleegyezett.

A 8. § utolsó bekezdése, a 9. és 10. §-ok megfelelően alkalmazandók.

17. § Tilos a házasságkötés az unokatestvérek között.

A rokonság a 11. § szerint itélendő meg.

Az igazságügyminister felmentést adhat.

18. § Tilos a házasságkötés, míg az örökbefogadás felbontva nincs:

a) az örökbefogadó és az örökbefogadott, valamint ennek volt házastársa között; ugyszintén az örökbefogadott és az örökbefogadónak volt házastársa között;

b) az örökbefogadó és az örökbefogadott vérszerinti leszármazója, valamint ennek volt házastársa között; ugyszintén az örökbefogadott vérszerinti leszármazója és az örökbefogadónak volt házastársa között.

A származás törvényes vagy törvénytelen volta különbséget nem tesz.

Az örökbefogadás előtt megszűnt vagy érvénytelenné nyilvánított házasság figyelembe nem jön.

A b) pont esetében az igazságügyminister felmentést adhat.

19. § Tilos a házasságkötés a gyám, valamint annak leszármazója és a gyámolt között, míg a gyámsági viszony tart.

A származás törvényes vagy törvénytelen volta különbséget nem tesz.

20. § Tilos a házasságkötés azok közt, kiket a felbontó ítélet házasságtörés miatt az egymással való házasságkötéstől eltiltott.

A király az igazságügyminister előterjesztésére felmentést adhat.

21. § Tilos házasságot kötni, míg a korábbi semmis házasság meg nem szűnt vagy érvénytelenné nyilvánítva nincs.

22. § Tilos holttanyilváníítás alapján házasságot kötni, ha a holttanyilváníított házastársa, vagy az, kivel új házasságot akar kötni, tudja, vagy ha igazolva van: hogy a holttanyilváníított a vélelmezett elhalálozás napját túlélte.

23. § Tilos házasságot kötni az egyik házastársnak azzal, a ki a másik házastárson elkövetett gyilkosság, szándékos emberölés vagy ezeknek kísérlete miatt mint tettes vagy részes elítéltetett; akkor is, ha az ítélet még nem jogerős.

A király az igazságügyminister előterjesztésére felmentést adhat.

24. § Tilos a nőnek új házasságot kötni házasságának megszűnésétől vagy érvénytelenné nyilvánításától számított tiz hónap eltelte előtt.

Elhárul ezen akadály, ha a nő időközben szült.

Ezen tilalom nem terjed ki arra az esetre, ha a házasság az 54. § c) pontja alapján van érvénytelenné nyilvánítva.

Az igazságügyminister felmentést adhat.

25. § Tilos az egyházi felsőbbség engedélye nélkül házasságot kötni annak, a ki azon egyház szabályai szerint, melyhez tartozik, egyházi rend vagy fogadalom okából házasságot nem köthet.

26. § Tilos a házasságkötés a véderőről szóló törvény értelmében szükséges nősülési engedély nélkül.

27. § Tilos házasságot kötni szabályszerű kihirdetés nélkül (36. §).

A közigazgatási hatóság felmentést adhat.

III. FEJEZET

A házasságkötés

28. § A házasság megkötését kihirdetés előzi meg.

29. § A házasságot polgári tisztviselő előtt kell megkötni.

Polgári tisztviselő:

a) az anyakönyvvezető;

b) a törvényhatóság első tisztviselője;

c) a főszolgabíró;

d) a rendezett tanácsu város polgármestere;

e) az osztrák-magyar monarchia diplomáciai képviselője, consula és ezek helyettese a magyar kormánytól nyert felhatalmazás korlátain belül.

30. § Polgári tisztviselő előtt kötöttnek tekintendő a házasság, ha azt, a ki előtt kötötték, a közhiedelem polgári tisztviselőnek tartotta; kivéve, ha az ellenkezőt mind a két fél tudta.

Oly kötés, mely nem polgári tisztviselő előtt történt, a törvény erejénél fogva semmi vonatkozásban sem tekintetik házasságnak.

31. § A házasságkötésnél az anyakönyvvezető csak saját kerületében, más polgári tisztviselő pedig csak saját hivatalos hatáskörének területén működhetik közre.

A 32. § szerint illetékes anyakönyvvezető saját kerületében eljárónak tekintetik, ha egy másik anyakönyvvezetőnek felhatalmazásával ennek kerületében működik közre a házasságkötésnél.

A 29. § e) pontjában említett polgári tisztviselő a házasságkötésnél csak akkor működhetik közre, ha a házasuló férfi magyar állampolgár és az előtte kötött házasságot úgy kell tekinteni, mintha Magyarországon kötötték volna.

32. § A házasságot rendszerint azon anyakönyvvezető előtt kell megkötni, kinek kerületében a házasulóknak vagy azok egyikének rendes lakhelye és ennek hiányában tartózkodási helye van.

33. § Az előző § szerint illetékes anyakönyvvezető a házasulók kérelmére egy másik anyakönyvvezetőt felhatalmazhat a házasságkötésnél való közreműködésre.

34. § A főispán, Budapesten a főpolgármester a házasulók indokolt kérelmére megengedheti, hogy a házasságot a törvényhatóság területén a 29. § *b)-d)* pontjaiban említett azon polgári tisztviselő előtt kössék meg, kinek kerületében a 32. § szerint illetékes vagy a 33. § szerint felhatalmazott anyakönyvvezetőnek székhelye van.

35. § A polgári tisztviselőnek a házasság megkötésénél a 36. § esetén kívül csak akkor szabad közreműködni, ha a kihirdetés szabályszerűen megtörtént, vagy alóla felmentés adatott, és ha törvényes házassági akadály vagy a szabad beleegyezést kizáró körülmény nem jutott tudomására.

36. § A házasulók egyikének közel halállal fenyegető betegsége esetében a házasságot kihirdetés és felmentés nélkül is szabad megkötni; ha mindkét házasuló a polgári tisztviselő (31. §) előtt kijelenti, hogy legjobb tudomásuk szerint köztük házassági akadály nem forog fenn; erre nézve a polgári tisztviselő tőlük esküt is vehet ki.

Hogy forog-e fenn közel halállal fenyegető betegség esete, a körülmények figyelembevételével az eljáró polgári tisztviselő állapítja meg.

37. § A házasságkötés nyilvánosan, az erre rendelt hivatalos helyiségben történik.

Fontos okból a polgári tisztviselőnek a házasulók kérelmére a házasságkötésnél a nyilvánosság kizárásával és a hivatalos helyiségen kívül is szabad közreműködni.

38. § A házasságkötéshez a házasulók szabad beleegyezése szükséges. Kényszer, tévedés és megtévesztés (53-55. §) kizárja a szabad beleegyezést.

39. § A házasság akként köttetik meg, hogy a tisztében eljáró polgári tisztviselő előtt együttesen jelenlevő házasulók mindegyike két tanu jelenlétében személyesen kijelenti, hogy egymással házasságot kötnek. E kijelentés sem feltételhez, sem időhöz nem köthető.

A polgári tisztviselő a kijelentés megtörténte után a házasulókat a törvény értelmében házastársaknak nyilvánítja.

40. § Házasságkötésnél tanukul csak oly egyének alkalmazhatók, a kik tizenhatodik évüket betöltötték és a házasságkötés cselekményét megérteni képesek. Tanuk lehetnek a házasulóknak vagy a közreműködő polgári tisztviselőnek rokonai is.

IV. FEJEZET

A házasság érvénytelensége

41. § Semmis a házasság, ha megkötése polgári tisztviselő előtt, de:

a) annak nem a saját kerületében; vagy:

b) a 39. § első bekezdésében foglalt egyéb rendelkezések bármelyikének ellenére történt.

42. § Az előző § *a)* pontja alapján nem semmis a házasság:

a) ha azt, a ki előtt kötötték, a közhiedelem az illető kerület polgári tisztviselőjének tartotta; kivéve, ha az ellenkezőt mind a két házasuló tudta;

b) ha a polgári tisztviselő a házasság megkötésénél szomszédos kerületben működött közre; kivéve, ha mind a két házasuló tudta, hogy a polgári tisztviselő nem a saját kerületében jár el.

43. § Ha a polgári tisztviselő előtt együttesen jelenlevő házasulók mindegyike személyesen kijelentette, hogy egymással házasságot kötnek és a megkötéstől fogva egy éven át mint férj és feleség együtt éltek, házasságuk a miatt, hogy a 39. § első bekezdésében foglalt egyéb rendelkezés ellenére köttetett, nem semmis.

44. § A 6. § ellenére kötött házasság semmis.

Nem semmis a házasság, ha azt megszűnése vagy érvénytelenné nyilvánítása előtt a cselekvőképtelen fél cselekvőképtelenségének megszűnte után helybenhagyja.

Hogy az együttélés folytatása helybenhagyás-e, azt az eset körülményei szerint kell megítélni.

Hatálytalan a helybenhagyás, ha a házastársak között időközben a 11. § *d)* 13., vagy a 12. § akadály keletkezett, még akkor is, ha ez utóbbi a helybenhagyás idején már megszűnt.

A 7. és 8. §-ok alapján a házasság megtámadható akkor is, ha a 6. §-on alapuló semmisség elenyészett.

45. § Semmis a házasság, melyet a 11., 12. és 13. §-ok valamelyikének ellenére kötöttek.

A 11. § *c)* pontja alapján nem semmis a házasság, ha megszűnése vagy érvénytelenné nyilvánítása előtt utólagos felmentés adatott.

46. § A semmis házasságot megszűnése előtt csak akkor lehet semmisnek tekinteni, ha semmisségi perben annak lett nyilvánítva.

A semmis házasságot megszűnése vagy semmissé nyilvánítása után, úgy kell tekinteni, mintha meg sem kötötték volna.

47. § Semmisségi per indítására jogosítva vannak: a házasfelek, a kir. ügyész és az, a ki kimutatja, hogy a házasság semmisségétől valamely jogi érdeke függ.

Ily per indítására jogosítva vannak különösen:

a) a korábbi házastárs a véle előbb kötött házasság okából, míg ez a házasság meg nem szűnt;

b) a későbbi házastárs, ha saját házasságának érvénye a korábbi házasság semmisségétől függ;

c) az, a ki a későbbi házasság érvényessége iránt jogilag érdekelve van.

48. § Cselekvőképességében korlátolt házastárs a semmisségi perben perképes.

Cselekvőképtelen házastársakra a törvényes képviselő szabályai alkalmazandók.

49. § A semmisségi pert csak addig lehet megindítani, míg a házasság meg nem szűnt.

50. § A semmisségi perben keletkezett jogerős ítélet mindenkivel szemben hatályos.

Ha a 12. § okából indított semmisségi perben a korábbi házastárs részt nem vett, az elutasító ítélet hatálya rá nem terjed ki.

51. § Megtámadható a házasság, melyet valamelyik házastárs a 7. § ellenére kötött.

52. § Megtámadható a házasság, melyet valamelyik házastárs a 8. §-ban megkivánt beleegyezés, illetőleg jóváhagyás nélkül kötött.

A gyámhatósági megállapítás (9. § negyedik bekezdés) tévessége a házasság érvényére nincs befolyással.

53. § Megtámadható a házasság kényszer miatt, ha azt valamelyik házastárs fenyegetéssel előidézett alapos félelem következtében kötötte.

54. § Megtámadható a házasság tévedés miatt:

a) ha az egyik házastárs egyáltalán nem akart házasságot kötni és nem tudta, hogy kijelentésével házasságot köt;

b) ha az egyik házastárs mással kötött házasságot, mint a kivel akart és nem tudta, hogy a személy más;

c) ha az egyik házastárs már a házasság kötésekor állandóan képtelen volt a házassági tartozás teljesítésére és a másik házastárs ezt nem tudta, sem a körülményekből nem következtethette;

d) ha az egyik házastárs a 79. §-ban vagy a 80. § *d)* pontjában említett büntetésre volt ítélve és a másik házastárs ezt nem tudta és utóbbi esetben egyszersmind alaposan feltehető, hogy ezt tudva, a házasságot meg nem kötötte volna;

e) ha a nő a házasság megkötésekor mástól házasságon kívül teherbe volt ejtve és ezt a férj a házasság megkötésekor nem tudta;

f) ha a holttanylelvánított házastárs az új házasság megkötése után jelentkezik és az új házastársak a házasság megkötésekor nem tudták, hogy a holttanylelvánított életben van.

55. § Megtámadható a házasság megtévesztés miatt, ha a megtévesztés a másik házastársnak lényeges személyi tulajdonságaira vonatkozik és a megtévesztést a másik házastárs tudva maga idézte elő, vagy tudta a megtévesztést, mely egy harmadiktól ered.

Nem támadható meg a házasság, ha alaposan föltehető, hogy a megtévesztett házaspár a házasságot a megtévesztés nélkül is megkötötte volna.

56. § A megtámadásra jogosítva van:

a) a 7. § ellenére kötött házasság esetében, a míg a házastárs fejletlen kora tart, az igazságügyministertől nyert felhatalmazás alapján a kir. ügyész, ezentul maga a házastárs;

b) a 8. § ellenére kötött házasság esetében a fejlett korát elért kiskoru házastárs, és a míg kiskorusága tart, az ő gyámhatósága;

c) az 53–55. §-ok eseteiben a kényszerített, tévedő, vagy megtévesztett házastárs.

A gyámhatóság a megtámadás jogát az árvaügyész által gyakorolja.

Az a házastárs, a ki fejlett korának elérése után a házasságot helybenhagyja (44., 65. §), azt a miatt, hogy a 8. § ellenére kötött, meg nem támadhatja.

57. § A megtámadás határideje egy esztendő.

E határidő számítandó:

a) a 7. § ellenére kötött házasság esetében a kir. ügyészre nézve attól a naptól, a melyen a házasság megtámadhatósága hivatalos tudomására jutott; a házastársra nézve, a mely napon fejlett korát elérte;

b) a 8. § ellenére kötött házasság esetében a gyámhatóságra nézve attól a naptól, a melyen a házasság megkötése hivatalos tudomására jutott (58. §); a házastársra nézve, a mely napon a házasságot kötötte, ha pedig ekkor még fejletlen kora volt, a mely napon fejlett korát elérte;

c) az 53–55. §-ok eseteiben attól a naptól, a melyen a házastárs a kényszer hatása alól felszabadult vagy a tévedést avagy a megtévesztést felismerte.

58. § A gyámhatóság tudomásával egyenlő hatályu azon törvényes képviselő vagy szülő tudomása, a kinek utólagos beleegyezése a megtámadás kizárásához elégséges.

Ha ehhez csak mindkettő utólagos beleegyezése elégséges és a tudomás különböző napon keletkezett, a határidőt a későbbi tudomás napjától kell számítani.

Annak, a ki időközben vált beleegyezésre jogosulttá, korábbi tudomását ugy kell tekinteni, mintha a jogosultsággal egyidejűleg szerezte volna.

59. § A 8. § ellenére kötött házasság esetében a megtámadást a gyámhatóságra nézve megállapított határidő alatt megteheti az a törvényes képviselő vagy szülő is, kinek beleegyezése a házassághoz még hiányzik.

A megtámadás azonban hatályát veszti, ha a gyámhatóság hivatalos értesítésétől számított három hónap alatt azt magáévá nem teszi.

60. § Ha a házastárs a megtámadás megtételében erőhatalom vagy cselekvőképtelenség által gátolva van, mig ezen akadály tart, a határidő folyása szünetel.

Ezen rendelkezés megfelelően alkalmazandó, midőn az 58. §-ban említett törvényes képviselő vagy szülő a gyámhatóság értesítésében gátolva van.

61. § Megtámadásnak nincs helye:

a) ha a házasság birói ítélettel fel van bontva, vagy a 74. § értelmében megszűnt;

b) ha a fejletlen kora, kiskoru, kényszerített, tévedő vagy megtévesztett házastárs meghalt;

c) az 54. § f) pontja alapján, ha a holtányilvánított meghalt vagy az új házasság megszűnt.

62. § Ha a házasság a megtámadási határidőn belül vagy a 61. §-ban meghatározott időpontok előtt megtámadva nem volt, ugyszintén utólagos felmentés, beleegyezés, jóváhagyás és helybenhagyás eseteiben is (63–66. §), a házasság megtámadhatóságát ugy kell tekinteni, mintha fenn sem forgott volna.

63. § Utólagos felmentésnek a 7. § ellenére kötött házasság esetében mindaddig helye van, a míg a házastárs fejlett korát el nem érte (66. §).

64. § Utólagos beleegyezésnek és jóváhagyásnak a 8. § ellenére kötött házasság esetében mindaddig helye van, a míg a házastárs teljes korát el nem érte (66. §).

Az utólagos beleegyezés, illetőleg jóváhagyás a mindenkori törvényes képviselőt, beleegyezésre jogosult szülőt vagy gyámhatóságot illeti meg.

Az utólagos beleegyezés, illetőleg jóváhagyás megítélésére nincs befolyással az, hogy a kiskoru időközben huszadik évét betöltötte.

Egyebekben az utólagos beleegyezésre és jóváhagyásra a 8-10. §-ok megfelelően alkalmazandók.

65. § A helybenhagyás csak akkor hatályos, ha a házastárs oly időben nyilvánítja, a midőn reá nézve az 57. § szerint a megtámadási határidő már kezdetét vette.

Hogy az együttélés folytatása helybenhagyás-e, azt az eset körülményei szerint kell megítélni.

A 8. § ellenére kötött házasság helybenhagyása a gyámhatóság megtámadási jogát meg nem szünteti.

66. § Felmentésnek, beleegyezésnek, jóváhagyásnak és helybenhagyásnak nincs helye, ha a házasság érvénytelenné lett nyilvánítva, vagy a megtámadott házasság megszűnt, vagy ha a házasság bejelentéssel lett megtámadva.

67. § A megtámadható házasságot megtámadás esetében is megszűnése előtt érvényesnek kell tekinteni mindaddig, míg megtámadási perben érvénytelennek nem lett nyilvánítva.

A megtámadható házasságot megtámadása esetében megszűnése vagy érvénytelenné nyilvánítása avagy bejelentéssel történt megtámadása után, úgy kell tekinteni, mintha meg sem kötötték volna.

68. § A megtámadás, a míg a házasság meg nem szűnt, keresettel, esetleg viszsonkeresettel, a házasság megszűnése után a bírósághoz intézett bejelentéssel történik.

A keresettel vagy viszsonkeresettel történt megtámadást csak a házasság megszűnéséig lehet visszavonni.

A bejelentés visszavonása hatálytalan.

69. § A házastárs házasságát csak maga támadhatja meg; a törvényes képviselőt e jog nem illeti.

Cselekvőképességében korlátolt házastárs a megtámadási perben perképes.

Ha a házastárs a 7. § ellenére kötött házasság esetében a kir. ügyésztől indított per folyamán fejlett korát eléri, vagy a 8. § ellenére kötött házasság esetében a gyámhatóságtól indított per folyamán teljeskorúvá lesz: a per úgy a mint van, reá száll át.

70. § A 49. és 50. §-ok rendelkezései a megtámadási perekre megfelelően alkalmazandók.

71. § A házasság megszűnése után bárki érvényesítheti a házasság érvénytelenségétől függő jogait.

A jogerős ítélet csak a perben állókkal szemben hatályos.

72. § A 98., 101-103. §-ok rendelkezései a házasság érvénytelenségét tárgyazó perekre megfelelően alkalmazandók.

Semmiségi vagy a kir. ügyész által indított megtámadási perekben a bíró a házastársak különélését a kir. ügyész indítványára vagy hivatalból is elrendelheti.

V. FEJEZET

A házasság megszűnése

73. § A házasság megszűnik:

- a) az egyik házastárs halálával (74. §);
- b) birói felbontással.

Holtánnyilvánítás esetében az a vélelem irányadó, hogy a holtánnyilvánított nem élt tovább annál az időpontnál, a mely az ítéletben elhunyt napjául meg van állapítva.

74. § Megszűnik a házasság az által is, hogy az egyik házastárs a másiknak holtánnyilvánítása után házasságot köt; kivéve ha az új házasságot megkötő felek egyike a házasságkötéskor tudta, hogy a holtánnyilvánított él, vagy ha az új házasság egyéb okból semmis.

75. § A házasság csak birói ítélettel és csak a 76-80. §-okban foglalt okokból bontható fel.

76. § A házasság felbontását kérheti az a házaspár, kinek házastársa házasságtörést vagy természet elleni fajtalaniséget követ el, avagy tudva, hogy házassága még fennáll, új házasságot köt.

77. § A házasság felbontását kérheti az a házaspár, kit házastársa szándékosan és jogos ok nélkül elhagyott:

a) ha a házassági életközösséget megbontó házaspár a házastársának elhagyásától számított hat hó elteltével birói határozattal az életközösség visszaállítására lett kötelezve, és e határozatnak a bíróilag megszabott határidő alatt igazolatlanul eleget nem tesz;

b) ha a házassági életközösséget megbontó házaspár, kinek tartózkodási helye legalább egy év óta ismeretlen, az életközösségnek egy év alatt leendő visszaállítására birói hirdetmény útján felhivatott és e felhívásnak igazolatlanul eleget nem tesz.

78. § A házasság felbontását kérheti az a házaspár, kinek házastársa élete ellen tört, vagy a kit házastársa testi épségét avagy egészségét veszélyeztető módon szándékosan súlyosan bántalmazott.

79. § A házasság felbontását kérheti az a házaspár, kinek házastársát a házasság megkötése után halálra vagy legalább öt évi fegyházra vagy börtönre ítélték.

A házasság felbontásának nincs helye, ha a házaspár a büntetést a házasság megkötése előtt követte el és erről házastársának a házasság megkötésekor tudomása volt.

80. § A házasság az egyik házaspár kérelmére felbontható, ha a másik házaspár:

a) a házastársi kötelezéseket a 76-78. §-ok esetein kívül szándékos magaviselete által súlyosan megsérti;

b) a házastársak családjához tartozó gyermekeket bűncselekmény elkövetésére vagy erkölcstelen életre reábirja vagy reábirni törekszik;

c) erkölcstelen életet megátalkodottan folytat;

d) a házasság megkötése után öt évnél rövidebb tartamu fegyházra vagy börtönre, avagy nyereségvágyból elkövetett vétség miatt fogházra ítéltetett.

Ezen esetekben a házasság csak akkor bontható fel, ha a bíró a házaspár egyéniségének és életviszonyainak gondos figyelembevételével meggyőződött arról: hogy a felsorolt okok valamelyike következtében a házassági viszony annyira fel van dülva, hogy a felbontást kérőre nézve a további életközösség elviselhetetlenné vált.

81. § A ki házastársának vétkes cselekményébe beleegyezett, vagy abban részes volt, a házasság felbontását nem kérheti.

Az a körülmény, hogy a felbontást kérő házaspár ellen is forog fenn bontó ok, a kereseti jogot ki nem zárja.

82. § A kereseti jog elenyészik, ha a házastárs a vétkes cselekményt megbocsátotta. Megbocsátásnak a per folyama alatt is helye van.

83. § A 76., 78., 79. és 80. §-ok eseteiben a keresetet csak attól a naptól számított hat hónap alatt lehet megindítani, a melyen a vétkes cselekmény, vagy a 79. § és 80. § d) pontja esetében a büntető ítélet a házastárs tudomására jutott.

Ha a házastárs a kereset megindításában erőhatalom vagy cselekvőképtelenség által gátolva van: mig ezen akadály tart, a határidő folyása ugy reá, mint a törvényes képviselőre nézve (87. §) szünetel.

A vétkes cselekmény elkövetése, illetőleg a büntető ítélet jogerőre emelkedése után tiz év mulva felbontó keresetnek nincs helye.

84. § A felbontás iránti kérelem támogatására a kereset vagy viszonkereset alapjául szolgáló bontó ok kapcsán oly bontó okra is lehet hivatkozni, a melyre nézve a kereseti jog már megszűnt.

85. § A felbontó ítéletben az a házaspár, kinek hibájából a házasság felbontatott, vétkesnek nyilvánítandó.

Ha viszonkereset folytán mindkét házaspár hibájából történt a házasság felbontása, a bíró mind a két házastársat vétkesnek nyilvánítja.

Viszonkereset nélkül is kérheti alperes, hogy a házasság felbontása esetében a felperes is vétkesnek mondassék ki, ha ellene bontó okot igazol; ezen kérelmet oly bontó okra is alapíthatja, melyre nézve kereseti joga már megszűnt, de a felbontás alapját képező bontó ok keletkezésekor még fennállott.

A házasságtörés okából vétkesnek nyilvánított házastárs a felbontó ítéletben eltiltandó a házasságkötéstől azzal, a kivel a házasságtörést elkövette.

86. § Cselekvő képességében korlátolt házastárs a házasság felbontása végett indított perben perképes.

87. § Elmebeteg házastárs nevében törvényes képviselője kérheti a gyámhatóság felhatalmazásával a házasság felbontását.

A gyámhatóság a felhatalmazást csak akkor adhatja meg, ha a házasság felbontását az elmebeteg házastárs nyilvánvaló érdeke követeli.

88. § A házasság a felbontó ítélet jogerőre emelkedése napján szűnik meg.

89. § Ha az ítélet csak az egyik házastársat nyilvánította vétkesnek: ez azon ajándékokat, melyeket a házasság fennállása alatt vagy a kötendő házasság okából azt megelőzőleg házastársától kapott, természetben visszaadni, vagy ha ennek helye nem lehet, értékét gazdagodása erejéig megtéríteni köteles.

Azon ajándékozási ígérek, melyeket a vétlen házastárs a házasság fennállása alatt, vagy a kötendő házasság okából azt megelőzőleg, a vétkes házastárs részére tett, hatályukat veszti.

A visszakövetelési jog engedmény, végrehajtás és öröklés tárgyát csak abban az esetben képezi, ha a jogosult a keresetet megindította.

A kereset a házasság felbontásától számított egy év alatt elévül.

90. § A nem vétkes nőt a vétkesnek nyilvánított férj vagyoni helyzetének és társadalmi állásának megfelelően eltartani köteles, a mennyiben ily tartásra a nőnek jövedelme elégtelen.

A tartás készpénzben előre és rendszerint havi részletekben fizetendő.

A tartást a nő kívánságára a férj biztosítani köteles.

91. § A kiszabott tartás felemelésének van helye:

a) ha a szükséges tartás nem volt a férj vagyoni helyzete miatt megállapítható, és ez időközben megjavult;

b) ha a tartás megállapításánál a nőnek oly jövedelmei vétettek számításba, melyektől később önhibáján kívül elesett.

92. § A tartásra nézve a házastársak szabadon egyezkedhetnek és a nő le is mondhat róla. A tartás kötelezettsége a férjnek örököseire is átszáll, ezek azonban annak a hagyaték tiszta jövedelme erejéig való leszállítását kérhetik.

93. § A férj tartási kötelezettsége megszűnik, ha a nő új házasságot köt.

94. § Az elvált vétkes nő férje nevét nem viselheti.

A nem vétkes nő azonban férje nevét a házasság felbontása után is megtarthatja, ha ezen akaratát a perben kifejezte.

A bíró köteles a nőnek ezen jogát a felbontó ítéletben kimondani.

95. § A bíró a felbontó ítéletben a közös kiskorú gyermekek elhelyezése és tartása felől is határoz.

Ha a szülők másként nem egyeztek meg, a gyermekek hét éves életkorukig anyjuknál maradnak, ezen életkoron túl a nem vétkes szülőnek, ha mind a két szülő vétkesnek nyilvánított, a fiúk atyjuknak, a leányok anyjuknak gondviselésére bizatnak.

A bíró azonban a szülők vétkességének és egyéb személyes körülményeinek figyelembevételével a gyermekek nyilvánvaló érdekében a szülők egyezségétől és a fentebbi szabályoktól eltérőleg is intézkedhetik, sőt a gyermekeket harmadik személy gondviselésére is bízhatja.

A közös gyermekek tartása és nevelése költségeit mindkét szülő jövedelme arányában köteles fedezni, ha arra a gyermekek vagyonának jövedelme elégtelen.

Veszély esetén mind a bíróság, mind a gyámhatóság elrendelheti a gyermekek számára megszabott tartás biztosítását.

96. § Ha a bíró a perben kiderített ténykörülmenyeket nem találja elegendőknek arra, hogy a gyermekek elhelyezése és tartása felől határozzon; az erre vonatkozó rendelkezést mellőzi és a per befejeztével az ügyiratokat intézkedés végett átteszi a gyámhatósághoz.

97. § Ha a bíró a felbontó ítéletben a gyermekek elhelyezése és tartása felől határozott, de határozata a megváltozott körülmények következtében a gyermekek érdekeinek többé meg nem felel: a gyámhatóság a bírói határozattól eltérőleg intézkedhetik.

98. § A bíró a per tartama alatt az ágytól és asztaltól való különélést a házaspár bármelyikének kérelmére elrendelni köteles.

99. § A 76., 78., és 79. §-ok eseteiben a bíró a kibékülés megkísérlése céljából a házasság felbontása előtt rendszerint a házaspár ágytól és asztaltól való különélését rendeli el.

A különélés elrendelését csak akkor lehet mellőzni, ha a házastársak kibékülése egyáltalában nem remélhető.

A 80. § eseteiben az ágytól és asztaltól való különélést mindenkor el kell rendelni.

Az ágytól és asztaltól való különélést hat hónapnál rövidebb és egy évnél hosszabb időtartamra szabni vagy ismételni nem lehet. A felek egyező kérelmére azonban a különélés hosszabb időre is kiszabható.

100. § Ha a házastársak az ágytól és asztaltól való különélés ideje alatt a házassági életközösséget visszaállítják, vagy ha a felperes és viszonykereset esetében az alperes az ágytól és asztaltól való különélésre szabott idő letelte után három hónap alatt a házasság felbontását nem kéri: a perben érvényesített ok alapján a házasság felbontását többé nem lehet kérni.

A 83. § második bekezdése megfelelően alkalmazandó.

101. § Az ágytól és asztaltól való különélés ideje alatt a házastársak együttélésre nincsenek kötelezve.

102. § Az ágytól és asztaltól való különélés elrendelése esetében a bíró ideiglenesen intézkedik a közös kiskorú gyermekek elhelyezése és ezeknek, valamint a nőnek tartása és a szükséges tárgyakra ez utóbbi részére kiadása iránt. A nő tartását a bíró a házaspár vagyoni és kereseti viszonyaihoz mérten állapítja meg, sőt a férjet a tartás alól fel is mentheti.

103. § A szülő a gondviselésére nem bízott gyermekével is rendszerint érintkezhetik és nevelését ellenőrizheti.

Az érintkezés módját szükség esetén a gyámhatóság állapítja meg, mely az érintkezést a gyermek nyilvánvaló érdekében ki is zárhatja.

VI. FEJEZET

Ágytól és asztaltól való elválás

104. § Oly esetben, midőn a házasság a jelen törvény szerint felbontható, a házaspár keresetében vagy viszonykeresetében felbontás helyett az ágytól és asztaltól való elválást kérheti.

Addig, míg az elsőfoku bíró a perben nem ítél, az elválasztásra irányuló kérelem felbontó kérelemmé változtatható át.

105. § A jelen törvény 75-87., 89-92., 95-98., 101-103. §-ai az ágytól és asztaltól való elválásra megfelelően alkalmazandók.

A vagyoni viszonyok tekintetében az ágytól és asztaltól való elválás a felbontás joghatályával bir.

106. § Az ágytól és asztaltól elválasztott házaspár a házassági életközösséget bármikor visszaállíthatják.

Ha a házaspár az életközösség visszaállítását a perben eljáró bíróságnál bejelentették, a bejelentés időpontjától kezdve az ágytól és asztaltól való elválás jogkövetkezményei megszűnnek.

107. § Ha az ágytól és asztaltól való elválás az ítélet jogerőre emelkedésétől számítva két évig tartott, bármelyik házastárs kérheti, hogy a bíró az ágytól és asztaltól elválasztó ítéletet felbontó ítéletté változtassa át.

VII. FEJEZET

Külföldön kötött házasságok és a külföldiek házassága

108. § Külföldön kötött házasságok érvényességét a kor és cselekvőképesség tekintetében mindegyik házastársra nézve kizárólag hazájának, egyéb tekintetben pedig mindkét fél hazájának törvényei szerint kell megítélni; ha csak ezek más törvény alkalmazását nem rendelik, vagy a jelen törvény másként nem intézkedik.

109. § Ha magyar állampolgár férfi külföldi nővel akár külföldön, akár Magyarországon köt házasságot: a házasság érvényessége, a nő kora és cselekvőképessége kivételével, a magyar törvény szerint ítéendő meg.

110. § A magyar állampolgárt, ha külföldön köt is házasságot, a jelen törvénynek 14-27. és 124. §-ai kötelezik.

111. § Magyarországon kötött házasságok esetében a jelen törvény 11., 12. és 13. §-ai a külföldiekre is alkalmazandók.

Egyebekben a 108. és 109. §-ok rendelkezései a külföldi házastársak Magyarországon kötött házasságára is irányadók.

112. § Magyarországon rendes lakhelylyel bíró kiskorú külföldi részére, ki a házasságkötéshez hazájának törvényei szerint szükséges szülői vagy gyámi beleegyezést önhibáján kívül megszerezni nem képes; a lakhely szerint illetékes magyar gyámhatóság gondnokot rendel és ennek meghallgatása után a házasságkötéshez a beleegyezést megadhatja.

113. § A házasság érvényessége a házasságkötés alaki kellékei tekintetében a házasságkötés idejében és helyén fennálló törvények szerint ítéendő meg (31. § harmadik bekezdés).

A magyar állampolgárnak külföldön kötendő házasságát Magyarországon is ki kell hirdetni (27. §).

Ha külföldi Magyarországon akar házasságot kötni, a kihirdetésre a magyar törvény szabályait kell alkalmazni. A külföldi tartozik azt is kimutatni, hogy házassága hazájának törvényei szerint (108. §, 111. § második bekezdés) akadályba nem ütközik. Az igazságügyminister ennek kimutatása alól felmentést adhat.

114. § Magyar állampolgár házassági perében csak a magyar bíróság ítélete hatályos.

115. § A magyar állampolgárság elnyerése előtt létrejött oly tények alapján, melyek a házastársak korábbi joga szerint bontó vagy ágytól és asztaltól való elválasztó okot képeznek, a magyar állampolgárságot nyert házastársnak házasságát a magyar bíróság felbonthatja, ha azon tények a jelen törvény szerint is bontó okul szolgálnak.

Ha az ágytól és asztaltól való elválasztást a külföldi bíróság a magyar állampolgárság elnyerése előtt kimondotta: a magyar bíróság felbonthatja a házasságot, ha az elválasztás oly tény miatt történt, melynek alapján a házasság a jelen törvény szerint is felbontható.

116. § Külföldiek házassági perében a magyar bíróság csak az esetben járhat el, ha ítélete hatályos abban az államban, a melynek a házastársak polgárai.

117. § A nő, ki Magyarország területén külföldivel kötött házasságot közvetlenül megelőző időben magyar állampolgár volt, férje ellen a magyar bíróság előtt indíthat érvénytelenségi pert, ha férjét a házasság megkötése után külföldre nem követte.

Ha a férj magyar állampolgár és a bontó okul szolgált tény elkövetése után más állam polgára lett, de neje őt külföldre nem követte, ellene a házasság felbontása végett neje a magyar bíróság előtt is pert indíthat.

118. § Külföldi házasfeleknek Magyarországon tartózkodása esetében a magyar bíróságok a 98., 101–103. §-oknak megfelelő intézkedéseket akkor is megtehetik, ha a házassági per hatóságuk alá nem tartozik.

119. § Azon külföldinek házasságára, kinek állampolgársága meg nem állapítható: mindazon esetekben, melyekben a jelen törvény szerint a külföldi hazájának törvényei volnának irányadók, lakhelyének törvényeit kell alkalmazni.

120. § Államszerződéseknek a házassági jogviszonyokra vonatkozó intézkedései akkor is irányadók, ha a jelen törvény határozataitól eltérnek.

VIII. FEJEZET

Büntető határozatok

121. § A büntettekről és vétségekről szóló büntető törvénykönyv 252., 253., 256. és 257. §-ainak rendelkezései, azzal a változtatással, hogy a szabadságvesztésen felül a viselt hivatal elvesztésének büntetése is megállapítandó; a jelen törvény hatálybalépte napjától kezdve a házasságkötésnél közreműködő polgári tisztviselőre alkalmazandók.

A büntettekről és vétségekről szóló büntető törvénykönyv 255., 256. és 257. §-aiban említett felbontható vagy semmis házasság alatt a jelen törvény szerint megtámadható vagy semmis házasságot, az idézett §-okban említett akadály alatt pedig a jelen törvényben meghatározott érvénytelenségi okokat kell érteni.

122. § Az a polgári tisztviselő, a ki tudja, hogy a jelen törvény 14–25. és 27. §-aiban foglalt valamely akadály forog fenn, vagy hogy a házasságnál való közreműködésre nem jogosult, és a házasság megkötésénél közreműködik; vétséget követ el, és a mennyiben cselekménye súlyosabban büntetendő cselekményt nem képez, hat hónapig terjedhető fogházzal és a viselt hivatal elvesztésével büntetendő.

Az a polgári tisztviselő, ki az előbbi pontban említett cselekményt gondatlanságból követi el, a mennyiben cselekménye súlyosabban büntetendő cselekményt nem képez, vétség miatt ezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; ismétlés esetében a viselt hivatal elvesztése is kimondható.

123. § Azon lelkész vagy vallási szertartás teljesítésére jogosított más személy, ki egyházi összeadásnál eljár, mielőtt a felek igazolták volna, hogy a házasságot a polgári tisztviselő előtt megkötötték, vétséget követ el és ezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; ismétlés esetében a cselekmény két hónapig terjedhető fogházzal és ezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha kiderül, hogy a házasság a polgári tisztviselő előtt előzőleg megkötött: a cselekmény, mint kihágás háromszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Nem büntethető a cselekmény, ha az egyházi összeadás az egyik félnek közel halállal fenyegető betegségében történt.

124. § A ki a jelen törvényben megszabott akadály vagy érvénytelenségi ok ellenére tudva köt házasságot, a mennyiben cselekménye súlyosabban büntetendő cselekményt nem képez; vétséget követ el és három hónapig terjedhető fogházzal és ezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

125. § A véderőről szóló törvénynek az engedély nélküli nősülésre vonatkozó büntető határozatai érintetlenül maradnak.

126. § A fentebbi §-okban meghatározott vétségek eseteiben az eljárás a kir. törvényszék, a kihágások esetében pedig a kir. járásbíróság hatáskörébe tartozik.

IX. FEJEZET

Vegyes határozatok

127. § A jelen törvény alkalmazásában cselekvőképtelenek alatt értendők:

- a) a 12. éven alul levők;
- b) a kik elmebetegség miatt, vagy egyéb okból eszök használatától meg vannak fosztva, míg ezen állapotuk tart;
- c) az 1877:XX. tc. 28. §-ának a) pontja alapján gondnokság alatt lévők;
- d) a kiknek gondnokság alá helyezése az 1885:VI. tc. 1. §-ához képest előzetesen el van rendelve;
- e) azok, a kiknek kiskorusága az 1877:XX. tc. 28. § a) pontjával egybeeső okból meg van hosszabbítva.

128. § A jelen törvény értelmében korlátolt cselekvőképességűek alatt értendők:

- a) azon kiskorúak, kik az előző § értelmében nem cselekvőképtelenek;
- b) azok, a kiknek kiskorusága az 1877:XX. tc. 28. §-ának b) pontjával egybeeső okból meg van hosszabbítva;
- c) azon teljeskorúak, a kik az 1877:XX. tc. 28. §-ának b) pontja alapján gondnokság alatt állanak.

129. § Az a nő, a ki a 8. § ellenére kötött házasságot, ezen házasság megtámadására vonatkozó szabályok alkalmazásában a kiskorúakkal egyenlő elbánás alá esik mindaddig, míg a huszonegyedik életévét be nem tölti.

Törvényes képviselőül ily esetben továbbra is azt kell tekinteni, a ki a házasság kötésekor törvényes képviselő volt. Ugyanez áll a gyámhatóságról.

130. § Az 1877:XX. tc. 5. §-án alapuló teljeskorúság, valamint a kiskorúságnak ugyanezen törvény 28. § a) és b) pontjaival egybe nem eső okból történt meghosszabbítása a jelen törvény alkalmazásában tekintetbe nem jön.

131. § Oly örökbefogadás, a melynél a vérszerinti atya az atyai hatalmat, vagy a vérszerinti anyja a gyámságot föntartotta: a jelen törvény alkalmazásában tekintetbe nem vétetik.

132. § Az 1868:LIV. tc. 522. §-ának az a rendelkezése, hogy a házastárs a holtányilvánítást a házassági kötelék feloldása végett kérheti, hatályon kívül helyeztetik.

A holtányilvánítási eljárás akár az idézett törvény 522. §-ának b) pontja szerint jogosult, akár a házastárs kéri annak megindítását: az örökösödési perben illetékes törvényszéknek vagy annak a törvényszéknek hatáskörébe tartozik, a melynek területén az örökösödési perben illetékes járásbiróság székhelye van. Házasságvédő akkor sem rendelendő, ha a holtányilvánítást a házastárs kéri.

A jelen törvény alkalmazásában az 1868:LIV. tc. 522. §-ának b) pontja szerint jogosultnak kérelmére hozott holtányilvánító ítélet egyenlő hatályu a házastárs kérelmére hozott holtányilvánító ítélettel.

133. § Azon jóhiszemű harmadik személyek előnyére, a kik érvénytelen házasságban élő házastársakkal az érvénytelenné nyilvánításig jogügyletekbe bocsátkoztak, az érvénytelen házasság az érvényes házasság joghatályával bir.

134. § A házasság felbontása esetében a házastársak vagyoni jogi viszonyaira, a mennyiben a jelen törvény mást nem rendel, az érvényben levő jogszabályok alkalmazandók.

135. § A jelen törvény alkalmazásánál Magyarország alatt ennek a törvénynek érvényességi területét, magyar bíróság alatt pedig azon bíróságokat kell érteni, a melyek a jelen törvény érvényességi területén birói hatóságot gyakorolnak.

X. FEJEZET

Zárhatározatok

136. § A házassági ügyekben való biráskodás a kir. bíróságok hatáskörébe tartozik.

137. § A folyamatban levő házassági és eljegyzési perek az illetékes kir. bíróságokhoz átteendők.

A bíróságok ezen perekben a 138. § első bekezdése, a 139. és 143. §-ok szabályai szerint járnak el.

138. § A jelen törvény hatálybalépte előtt kötött házasságok érvényessége a korábbi jogszabályok szerint itélendő meg.

Ily házasságok azonban olyan érvénytelenségi ok alapján, melyet a jelen törvény annak el nem ismer, a jelen törvény hatályba lépte után csak akkor támadhatók meg, ha a korábbi jogszabályok szerint nem volt felmentésnek helye.

139. § A jelen törvény hatálybalépte előtt kötött házasságok a korábbi jogszabályok uralma alatt létrejött tények alapján is felbonthatók, ha ezen tények a jelen törvény szerint bontó okot képeznek; a korábbi jogszabályok szerint pedig azok alapján legalább az egyik házastételre nézve a házasság felbontásának vagy ágytól és asztaltól való elváltásnak volt helye.

Ily esetekben az alperes a 85. §-nak megfelelően kérheti felperesnek vétkessé nyilvánítását: ha ellene oly tény igazol, mely a korábbi jogszabályok szerint bontó okul szolgált, habár azt a jelen törvény ilyenek nem is ismeri el.

140. § Ha a korábbi jogszabályok alapján hozott ítéletben az elváltott házastétel egyikének házasságkötő képessége korlátozott: az ily korlátozásnak csak a jelen törvény 20. §-ában meghatározott esetben és csak az ott megszabott határok között van jogi hatálya.

141. § Ha a korábbi jogszabályok szerint a házastétel oly tények alapján, melyek a jelen törvény szerint bontó okul szolgálnak, ágytól és asztaltól jogerejüleg elváltottak; a 107. §-ban foglalt feltételek mellett bármelyik házastétel kérheti, hogy a bíró az ágytól és asztaltól elváltott ítéletet felbontó ítéletté változtassa át.

142. § Ha a házasság a jelen törvény hatálybalépte előtt csak az egyik házastételre nézve bontott fel, a másik házastétel kérheti, hogy a felbontó ítélet hatálya reá is kiterjessék.

143. § A jelen törvény hatálybalépte előtt létrejött eljegyzések összes joghatálya kizárólag a jelen törvény rendelkezései szerint itélendő meg.

A folyamatban levő eljegyzési perekben kizárólag a jelen törvény rendelkezései alkalmazandók.

144. § Ha a felek igazolják, hogy a kihirdetés a jelen törvény hatálybalépte előtt a korábbi jogszabályoknak megfelelően megtörtént, a kihirdetés utolsó napjától számított egy év eltelté előtt újabb kihirdetés nem szükséges. A polgári tisztviselő azonban ily esetben is köteles megvizsgálni, nem forog-e fenn a jelen törvény szerint házassági akadály, vagy a szabad beleegyezést kizáró körülmény.

145. § Ha a jelen törvény a jogok érvényesítésére határidőt szab, és ily korlátozást a korábbi jogszabályok nem ismernek, vagy ha a félnek jogai érvényesítésére a korábbi jogszabályok alapján a jelen törvényben megszabottnál hosszabb idő áll még rendelkezésére: a jelen törvényben megállapított határidőt kell alkalmazni és azt ezen törvény hatálybalépte napjától kell számítani.

146. § A ministerium felhatalmaztatik, hogy a jelen törvényt Fiume városában és területén rendelettel hatályba léptesse.

147. § Tekintettel az 1868:XXX. tc. 1., 47., 48. és 59. §-ainak, valamint az 1879:L. tc. 1. §-ának rendelkezésére és azok értelmében Magyarországon és Horvát-Szlavonországokban községi illetőséggel bíró magyar állampolgárok házasságára nézve a következők rendeltetnek:

Magyarországon községi illetőséggel bíró magyar állampolgárnak Horvát-Szlavon országokban, mint szent István koronája alatt Magyarországgal egy és ugyanazon államközösséget képező területen kötött házasságára, továbbá Horvát-Szlavonországokban községi illetőséggel bíró, mint ezen országok külön joga alatt álló magyar állampolgárnak Magyarország területén kötött házasságára a jelen törvény 108-111., 113., 115., 117., 118. §-aiban foglalt jogelvek megfelelően alkalmazandók.

148. § A jelen törvény a kihirdetés napjától számított egy év alatt lép hatályba.

A ministerium felhatalmaztatik, hogy a jelen törvényt ezen egy év eltelté előtt rendelettel hatályba léptethesse.

A törvény hatályba lépésének napján a házassági és eljegyzési ügyekre vonatkozó fennálló jogszabályok hatályukat veszítik és helyükbe a jelen törvény határozatai lépnek.

149. § Ezen törvény a házasságkötésre vonatkozó vallási kötelelességeket érintetlen hagyja.

150. § Ezen törvény végrehajtásával az igazságügyi és belügyi ministerek bizatnak meg.

TARTALOMJEGYZÉK

1894. évi XXXI. törvénycikk	1
a házassági jogról	1
I. FEJEZET	1
Eljegyzés	1
II. FEJEZET	1
Házassági akadályok	1
III. FEJEZET	3
A házasságkötés	3
IV. FEJEZET	4
A házasság érvénytelensége	4
V. FEJEZET	7
A házasság megszűnése	7
VI. FEJEZET	10
Ágytól és asztaltól való elválás	10
VII. FEJEZET	11
Külföldön kötött házasságok és a külföldiek házassága	11
VIII. FEJEZET	12
Büntető határozatok	12
IX. FEJEZET	12
Vegyes határozatok	12
X. FEJEZET	13
Zárhatározatok	13